

Jorhold kunne dog let være af en faadan Natur, at man ikke ønsker enten at give en særlig Lov eller indføre Beleiringsstilstand. En præventiv Jorholdsregel som den, ved kongelig Anordning at ophæve Pasfriheden, kan ikke have Betænkthedsfor Regjeringen eller medføre nogen Gene, medens den paa den anden Side under overordentlige Jorhold kan være af stor Betydning. Jeg tror altsaa, at man hellere skal lade Regjeringen have det i sin Haand paa en lempelig Maade at kunne træffe en saadan Foranstaltning end at sætte større Kræfter i Bevægelse i den Anledning, hvorved man maaske mere end ønskeligt vilde henlede Opmærksomheden paa Sagen.

Jensen: Jeg ser derimod ikke, at det i og for sig kan medføre nogen Betryggelse at forlange Pas, og jeg mener derhos, at det vilde være i høj Grad urimeligt og unyttigt under en Tilstand som vor nuværende, hvor vi have Kommunikationsmidler af den Bessaffenhed, der nu findes, og hvor Tusinder af Reifende hver Dag komme ind her i Landet, at ville indføre nogen Pastvang. Jeg er fuldstændig enig i, hvad den ærede Minister har udtalt, at, dersom en saadan Betryggelse i et enkelt Tilfælde skulde have overfor Fremmede, maatte der anvendes ganske andre Foranstaltninger end den at indføre Pastvang.

Stellemann: Udvalget har egentlig ikke i og for sig eller af egen Drift havt nogen stor Interesse for det Spørgsmaal, hvorom den sidste ærede Taler yttrede sig; men vi have tilliet vort Forslag for at imødekomme et Ønske, som under Sagens 2den Behandling blev udtalt her i Salen, og i den Hensigt at give Leilighed til, at der kunde finde en Afstemning Sted om Spørgsmaalet. Vi søgte derfor saa vidt muligt at stille Forslaget saaledes, at de, der maatte ønske det, kunde gennem Underændringsforslag foreslaa Indskrænkninger deri. Imidlertid skal jeg dog i Anledning af de Bemærkninger, der ere fremkomne mod Udvalgets Forslag, gjøre opmærksom paa et Punkt, der synes at være overjet i det Mindste af nogle af de ærede Talere, og det er, at der jo nok kan blive Spørgsmaal om Hensigtsmæssigheden af at forhindre Indvandring fra en eller anden fremmed Stat udenfor saadanne Tilfælde, hvor vi selv ere i Krig. Der kunde nok tænkes Tilfælde, hvor det var ønskeligt at forbyde saadanne Indvandringer paa Tider, hvor vi selv befinde os i Fred og altsaa ikke kunne indføre Beleiringsstilstand. Det kunde jo tænkes, at der i en eller anden Nabostat herskede saa uordnede eller tumultuariske Tilstande, at en stor Mængde daarligere Personer kunde oversvømme os derfra, og man turde da vel finde sig foranlediget til paa en eller anden Maade at søge et Bærn derimod. Nu er jeg enig med den ærede Minister i, at i saa Fald kan man hjælpe sig med en foreløbig

Lov, og det er denne Betragtning, der gjør, at Udvalget ikke lægger saa stor Vægt paa hele Sagen. Men man kunde dog saa maaske sige, at det kunde være mindre behageligt at give en foreløbig Lov, fordi en foreløbig Lov senere skal forelægges Rigsdagen og altsaa vil kunne drage en Diskussion efter sig, medens det maaske undertiden vilde være heldigere, at et saadant Paabud blev givet, uden at der før eller efter fandt nogen Diskussion Sted. — Jeg skal endnu kun tilføje, at jeg dog ikke tror, at man ubetinget kan sige, at det slet ikke er til Nytte at have Pastvang. Vel er jeg ganske enig med det ærede Medlem fra Horsens (Jensen) i, at under almindelige Jorhold, hvor Staten ikke kan eller vil opbyde nogen særdeles stor Anstrengelse for at skaffe et forøget Polititilfyn paa Grændsen, kan det under de nuværende Jorhold ikke hjælpe at have Pastvang; men skulde saadanne forbigaaende Omstændigheder indtræffe som de, jeg har hentydet til, maatte man jo ogsaa gjøre ekstraordinære Anstrengelser paa Grændserne og de Stæder, hvor Hovedpassagen finder Sted, og om det da end maaske ikke vilde lykkes at ubeluffe hver eneste Person, man kunde ønske at ubeluffe, saa vilde det dog mulig bidrage til, at en større Indvandring i Landet af forskjellige Elementer forhindredes. Dmtrent den samme Betragtning, som jeg her har anført, gjør, at jeg for mit Vedkommende helst maatte foretrække Udvalgets Redaktion, idet det forekommer mig, at, naar man overhovedet vil holde sig en Vet aaben til at gjøre Sligt ved en Anordning uden at gribe til en foreløbig Lov, er det ikke saa heldigt at indskrænke det til Reciprocitetsstilfælde. Netop under Jorhold som dem, jeg ved min tidligere Bemærkning sigtede til, vil der ikke være Tale om Reciprocitet; thi den fremmede Stat, der befinder sig i en saadan tumultuarisk eller opløsningsstilstand som antydet, vil naturligvis ikke bryde sig det Allermindste om at forlange Pas af andre Nationer.

Jensen: Jeg skal blot gjøre den korte Bemærkning, at i det Tilfælde, som den ærede sidste Taler nævnte, forekommer det mig tværtimod, at det vilde være ganske unyttigt at have Pastvang; thi Pastvangen indeholder ikke Forbud imod, at de Folk, som det ærede Medlem talte om, komme over Grændsen, men kun et Paabud om, at de, der ville over Grændsen, skulle være forsynede med Pas, og, dersom der altsaa udbræder Oprør eller Tumulter i andre Lande, og vi ville forhindre, at Personer derfra komme her ind, maa vi ogsaa sende Andet end Politit derned; vi maa sende Noget af vor Arme til at opretholde vor Neutralitet, men det er mig umuligt at indse, at Pastvangen i det Tilfælde skulde kunne medføre nogen Nytte. Det forekommer mig bestandig, at det er fuldkommen rigtig, hvad den ærede Minister har sagt, at i saadanne Tilfælde,